

Χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομίας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

4

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ ΓΕΛ
ΚΕΡΑΜΕΙΩΝ | ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
ΗΛΙΑΣ ΤΟΥΜΑΣΑΤΟΣ

Οι τρεις βασικές μονάδες του οικονομικού συστήματος

- Μετά τον 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο, και τον εμφύλιο πόλεμο: ανάγκη ανασυγκρότησης της ελληνικής οικονομίας
- Επιλογές:

Ποσοτική
και γρήγορη
ανάπτυξη

Ποιοτική
και αργή
ανάπτυξη

Επιλέχθηκε αυτό το μοντέλο, με έντονο **κρατικό παρεμβατισμό**, γιατί:

- Δεν υπήρχαν διαθέσιμα μεγάλα ιδιωτικά κεφάλαια για επενδύσεις
- Ανάγκη για γρήγορες λύσεις, λόγω της καταστροφής

Διαρθρωτικά προβλήματα της ελληνικής οικονομίας

Έλλειμμα και
χρέος

Απασχόληση και
ανεργία

Ελλειμματικό
ισοζύγιο

Κρατικός
παρεμβατισμός

Εξάρτηση από
τα ξένα
οικονομικά
συμφέροντα

Δημόσιο Έλλειμμα – Δημόσιο χρέος

- Το Κράτος, όπως είδαμε, έχει έσοδα (φόρους κλπ.) και δαπάνες.
Όταν Έσοδα > Δαπάνες: Πρωτογενές Πλεόνασμα
Όταν Έσοδα < Δαπάνες: Έλλειμμα
- **Για να καλύψει τα ελλείμματα, το κράτος ΔΑΝΕΙΖΕΤΑΙ (από το εξωτερικό ή το εσωτερικό). Αυτά τα Δάνεια δημιουργούν ΧΡΕΟΣ.**
- Στο χρέος προστίθενται και οι ΤΟΚΟΙ που ζητούν οι δανειστές.

Δημόσιο έλλειμμα – δημόσιο χρέος

- Το κράτος πρέπει να εξυπηρετεί το χρέος του, δηλαδή να πληρώνει κανονικά τις «δόσεις» του στους δανειστές.
- Αν δεν μπορεί να πληρώσει... στάση πληρωμών= χρεωκοπία.
- Αν το κράτος έχει έλλειμμα κάθε χρόνο, το χρέος του μεγαλώνει, γιατί κάθε χρόνο αναγκάζεται να δανείζεται...
- Αν προσθέσουμε και τους τόκους... το χρέος γιγαντώνεται...

Πόσα χρωστάει η Ελλάδα;

Germany - Quaterly Government debt. Milli...

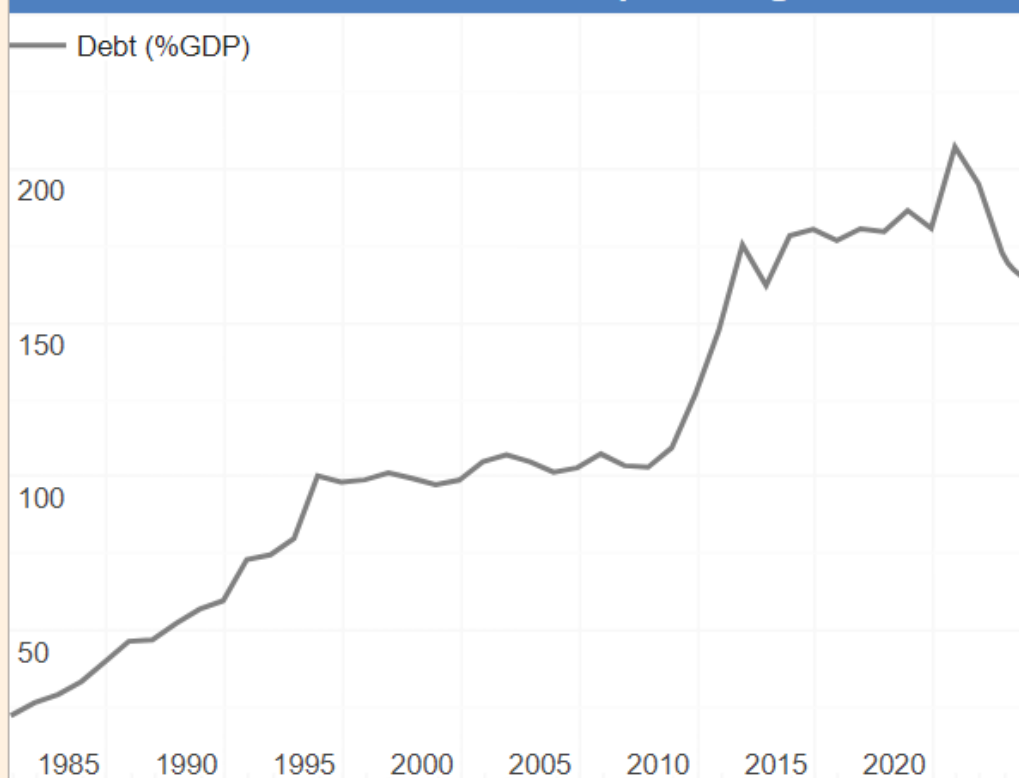
Hungary - Quaterly Government debt. Milli...

See also> Government budget deficit GDP Expenditure (M.€)

Greece: Evolution of debt

Date	Debt (\$M)	Debt (%GDP)	Debt Per Capita
2022	390,489	172.60%	\$37,568
2021	431,629	195.00%	\$41,266
2020	401,017	207.00%	\$37,553
2019	380,861	180.60%	\$35,533
2018	404,508	186.40%	\$37,718
2017	365,996	179.50%	\$34,074
2016	354,712	180.50%	\$32,941
2015	350,465	176.70%	\$32,499
2014	428,063	180.30%	\$39,424
2013	427,277	178.20%	\$39,104
2012	392,613	162.00%	\$35,680

Greece: Evolution of debt as a percentage of GDP

<< 2021

Debt: Countries comparison

Countries	Date	Debt (\$M)		Debt (%GDP)	Debt Per Capita
United States [+]	2022	30,887,920		121.31%	\$92,609
China [+]	2022	13,768,928		76.98%	\$9,753
Japan [+]	2021	12,783,844		255.07%	\$101,858
United Kingdom [+]	2022	3,139,184		101.86%	\$46,797
France [+]	2022	3,108,202		111.80%	\$45,661
Italy [+]	2022	2,905,508		141.70%	\$49,371
Germany [+]	2022	2,701,170		66.10%	\$32,020
India [+]	2021	2,638,439		83.75%	\$1,874
Canada [+]	2022	2,295,613		107.38%	\$58,968
Zimbabwe [+]	2021	1,905,210		59.77%	\$119,124
Brazil [+]	2022	1,638,356		85.33%	\$8,068
Spain [+]	2022	1,583,451		111.60%	\$32,956
Australia [+]	2021	919,806		55.91%	\$35,690
South Korea [+]	2022	900,625		53.80%	\$17,405
Mexico [+]	2022	792,633		54.07%	\$6,256
Singapore [+]	2022	784,454		167.50%	\$139,162
Belgium [+]	2022	608,761		104.30%	\$51,792

Και οι
άλλοι;

<< 2021

Debt: Countries comparison

Countries	Date	Debt (\$M)	Debt (%GDP) ▾	Debt Per Capita
Lebanon [+]	2021	71,641	349.88%	
Japan [+]	2021	12,783,844 	255.07%	
Sudan [+]	2021	65,359	187.88%	
Eritrea [+]	2020	3,794	179.66%	
Greece [+]	2022	390,489	172.60%	
Singapore [+]	2022	784,454	167.50%	
Cabo Verde [+]	2021	3,047	147.58%	
Italy [+]	2022	2,905,508 	141.70%	
Venezuela [+]	2017	30,110	133.61%	
Bhutan [+]	2022	3,378	127.33%	
Barbados [+]	2022	7,315	122.51%	
United States [+]	2022	30,887,920 	121.31%	
Suriname [+]	2021	3,571	119.64%	
Bahrain [+]	2022	52,186	117.58%	\$33,843
Maldives [+]	2022	7,135	114.37%	\$13,682
Portugal [+]	2022	287,271	112.40%	\$27,444
France [+]	2022	3,108,202 	111.80%	\$45,661

Αλλά...
σε σχέση
με την
παραγω
γή...
δεν πάμε
και τόσο
καλά

<< 2021

Debt: Countries comparison

Countries	Date	Debt (\$M)	Debt (%GDP)	Debt Per Capita ▼
Singapore [+]	2022	784,454 	167.50%	\$139,162
Zimbabwe [+]	2021	1,905,210 	59.77%	\$119,124
Japan [+]	2021	12,783,844 	255.07%	\$101,858
United States [+]	2022	30,887,920 	121.31%	\$92,609
Canada [+]	2022	2,295,613 	107.38%	\$58,968
Belgium [+]	2022	608,761 	104.30%	\$51,792
Iceland [+]	2022	19,336 	68.90%	\$49,867
Italy [+]	2022	2,905,508 	141.70%	\$49,371
United Kingdom [+]	2022	3,139,184 	101.86%	\$46,797
France [+]	2022	3,108,202 	111.80%	\$45,661
Ireland [+]	2022	236,864 	44.40%	\$45,600
Austria [+]	2022	369,285 	78.40%	\$40,560
San Marino [+]	2022	1,370 	76.69%	\$40,506
Norway [+]	2022	215,089 	37.12%	\$39,186
Switzerland [+]	2022	334,695 	40.89%	\$37,979
Greece [+]	2022	390,489 	172.60%	\$37,568
Finland [+]	2022	205,251 	73.30%	\$36,889

Σε σχέση
με το πόσα
χρωστάει
καθένας...

Όροι που αφορούν την απασχόληση και την ανεργία

Σύνολο πληθυσμού

Εργατικό δυναμικό (οικονομικά ενεργός πληθυσμός: άτομα που μπορούν να εργαστούν και ψάχνουν για δουλειά)

Απασχολούμενοι
(Όσοι έχουν εργασία, ανεξαρτήτως μισθού)

Άνεργοι
(όσοι ψάχνουν για δουλειά και δεν βρίσκουν)

Οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός (παιδιά, ηλικιωμένοι, άτομα που δεν μπορούν να εργαστούν)

Ανεργία στην Ελλάδα (Νοεμ.2024)

Πίνακας 1: Απασχολούμενοι, άνεργοι, άτομα εκτός του εργατικού δυναμικού και ποσοστό (%) ανεργίας, Νοέμβριος 2019 - 2024

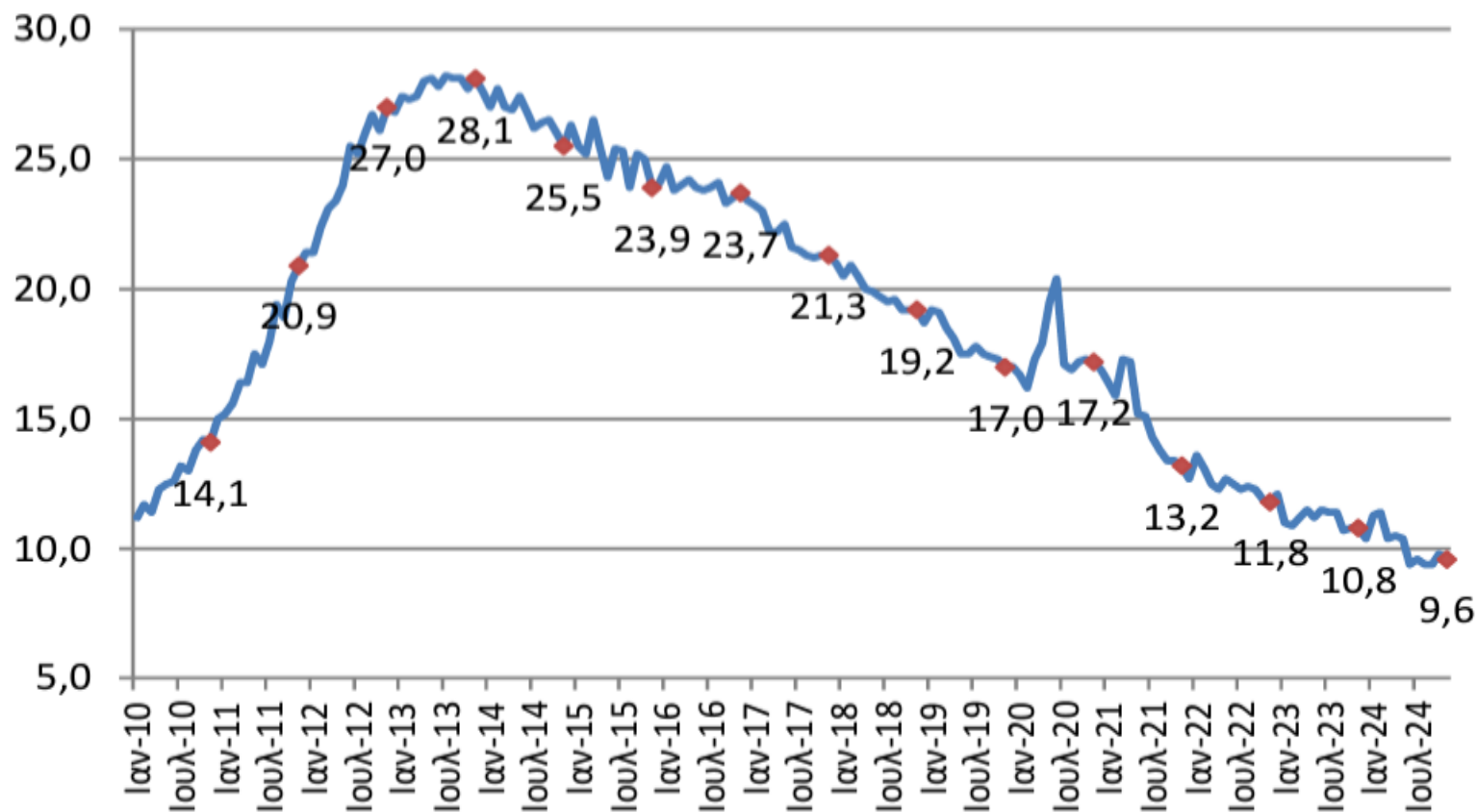
	Νοέμβριος					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Απασχολούμενοι	3.929.211	3.688.985	4.104.569	4.157.074	4.140.400	4.286.466
Άνεργοι	804.865	768.230	626.466	555.237	502.257	454.695
Άτομα εκτός εργατικού δυναμικού	3.179.389	3.424.515	3.120.881	3.104.892	3.146.949	3.026.005
Ποσοστό ανεργίας	17,0	17,2	13,2	11,8	10,8	9,6

Ανεργία στην Ελλάδα (2010-2024)

Α. Ποσοστό ανεργίας κατά μήνα, Νοέμβριος 2010 – 2024

(Οι τιμές που σημειώνονται στη καμπύλη αναφέρονται στο μήνα Νοέμβριο κάθε έτους)

Ανεργία στην Ελλάδα (φύλο, ηλικίες)

Πίνακας 2: Ποσοστό (%) ανεργίας κατά φύλο, Νοέμβριος 2019 – 2024

Φύλο	Νοέμβριος					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Άνδρες	13,6	14,3	9,7	8,9	9,0	7,2
Γυναίκες	21,3	21,1	17,6	15,4	13,2	12,6
Σύνολο	17,0	17,2	13,2	11,8	10,8	9,6

Πίνακας 3: Ποσοστό (%) ανεργίας κατά μεγάλες ομάδες ηλικιών, Νοέμβριος 2019 - 2024

Ομάδες ηλικιών	Νοέμβριος					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
15-24	35,7	36,6	33,2	29,9	30,6	23,1
25-74	16,0	16,3	12,2	10,7	9,7	8,9
Σύνολο	17,0	17,2	13,2	11,8	10,8	9,6

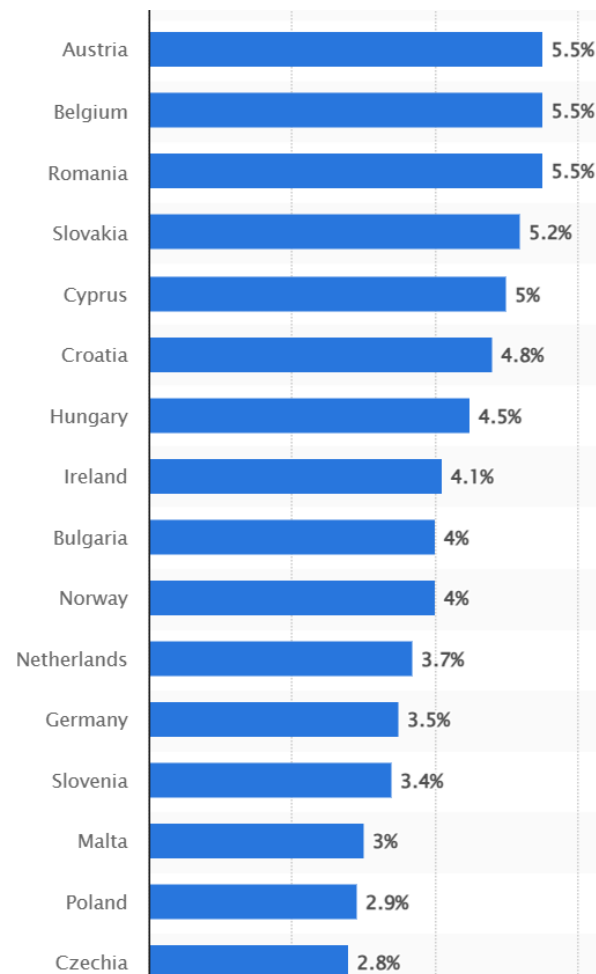
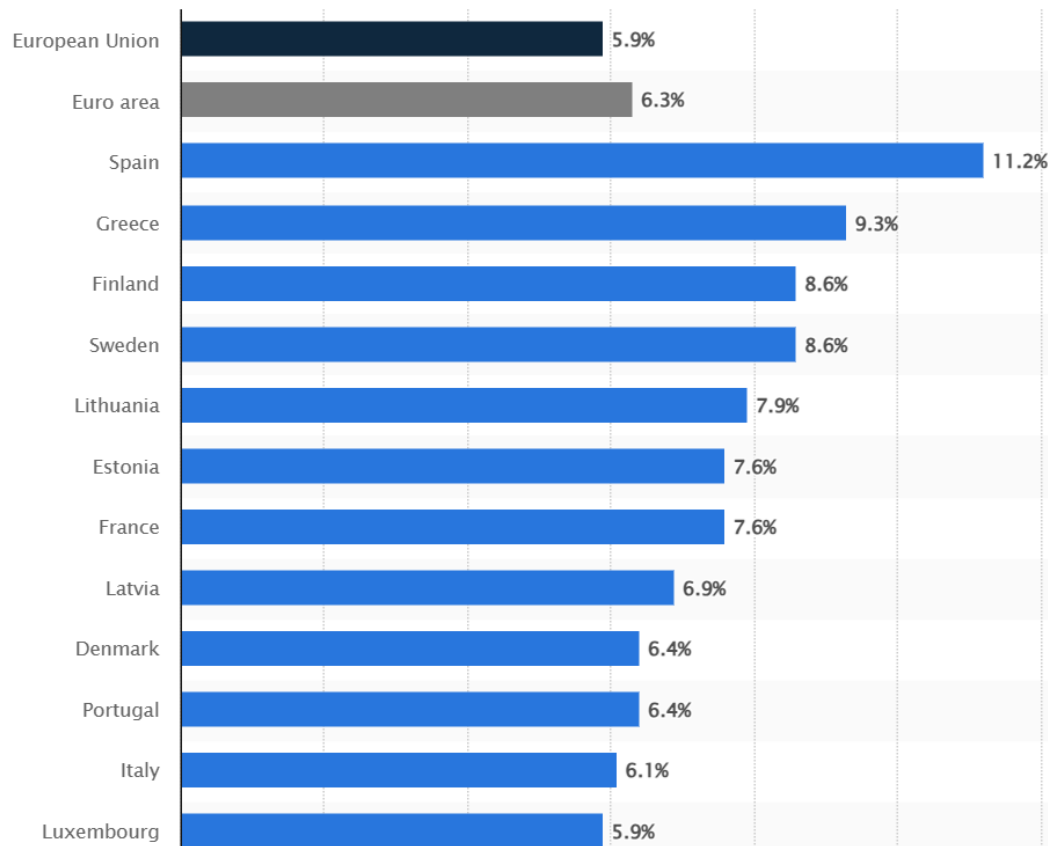
Ανεργία στην Ελλάδα (ηλικία)

Πίνακας 3: Ποσοστό (%) ανεργίας κατά ομάδες ηλικιών¹, Σεπτέμβριος 2015 - 2020

Ομάδες ηλικιών	Σεπτέμβριος					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
15-24	50,6	45,9	41,5	38,7	35,8	33,0
25-34	31,3	30,4	25,1	24,2	23,2	21,3
35-44	22,9	19,9	19,2	17,0	14,5	14,8
45-54	19,7	19,0	16,9	15,6	13,9	12,9
55-64	18,9	18,9	17,7	14,8	13,8	11,8
65-74	10,3	13,4	12,7	11,8	9,3	9,2
Σύνολο	24,8	23,0	21,0	18,8	16,9	16,1

Ανεργία στην Ε.Ε. (Σεπ. 2024)

Εμπορικό ισοζύγιο

ΕΞΑΓΩΓΕΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ

Αξία εξαγωγών – Αξία Εισαγωγών = Ισοζύγιο

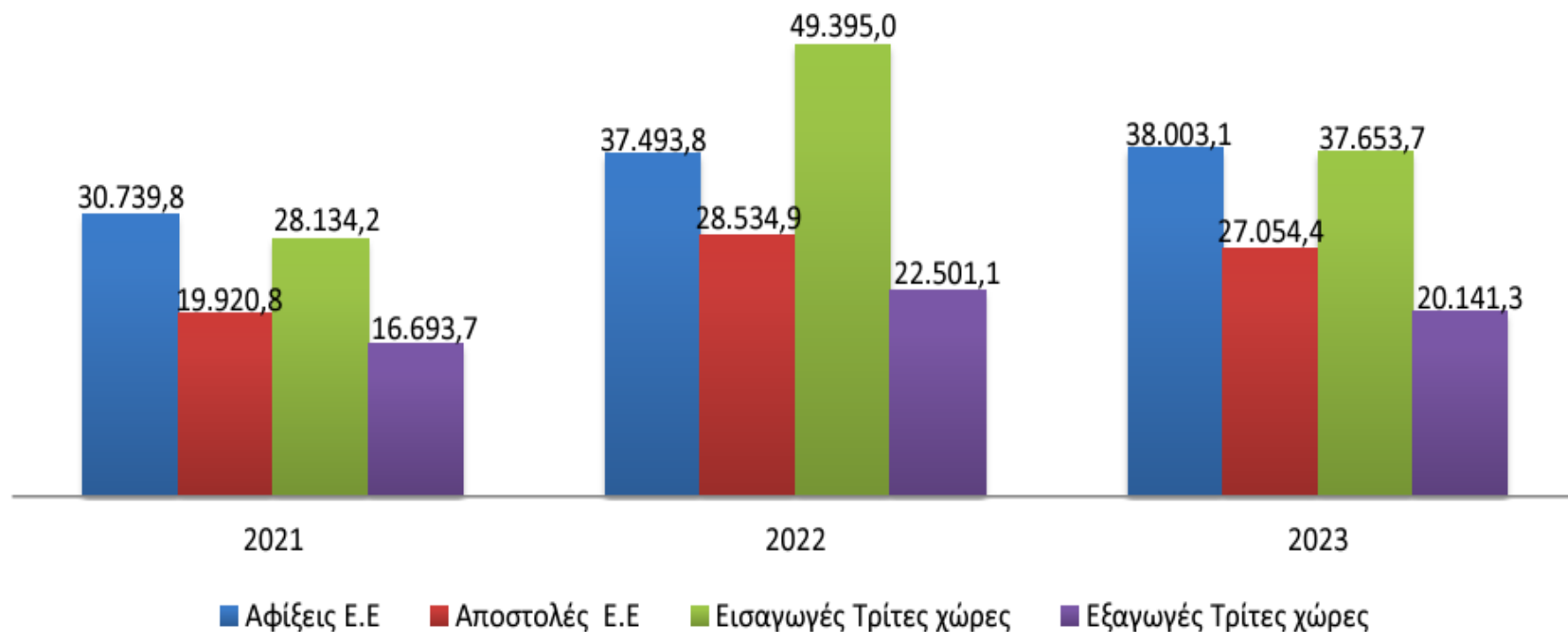
Το ισοζύγιο της Ελλάδας είναι ελλειμματικό (οι εισαγωγές είναι μεγαλύτερες από τις εξαγωγές)

Εισαγωγές - Εξαγωγές

Γράφημα 4. Εισαγωγές-Αφίξεις, Εξαγωγές-Αποστολές,
Ιανουάριος - Νοέμβριος 2021-2023 εκατ.€

Τι εισάγουμε;

Πίνακας 9 . Εισαγωγές - Αφίξεις, Εξαγωγές - Αποστολές κατά Κατηγορίες ΤΤΔΕ (Τυποποιημένη Ταξινόμηση του Διεθνούς Εμπορίου),
Νοέμβριος 2023⁽¹⁾

Εισαγωγές - Αφίξεις (€ εκατομμύρια)

	Νοέμβριος 2023		Ιανουάριος - Νοέμβριος 2023	
	Ε.Ε	Τρίτες χώρες	Ε.Ε	Τρίτες χώρες
Σύνολο	3.664,4	3.288,7	38.003,1	37.653,7
0. Τρόφιμα και ζώα ζωντανά	556,5	167,5	5.973,4	1.831,9
1. Ποτά και καπνός	48,8	25,0	635,0	271,4
2. Πρώτες ύλες μη εδωδιμες, εκτός από καύσιμα	82,4	74,3	844,9	993,1
3. Ορυκτά καύσιμα, λιπαντικά κλπ	88,3	1.774,3	1.786,3	19.222,0
4. Λάδια και λίπη ζωικής ή φυτικής προέλευσης	22,4	11,2	228,0	223,1
5. Χημικά προϊόντα και συναφή (μ.α.κ)	967,3	176,1	8.763,4	2.157,2
6. Βιομηχανικά είδη ταξινομημένα κυρίως κατά πρώτη ύλη	390,7	399,7	4.247,9	4.655,8
7. Μηχανήματα και υλικό μεταφορών	991,9	433,4	9.872,0	5.349,3
8. Διάφορα βιομηχανικά είδη	514,4	223,3	5.267,3	2.875,0
9. Είδη και συναλλαγές μη ταξινομημένα κατά κατηγορίες	1,7	4,0	385,0	74,9

Τι εξάγουμε

Εξαγωγές - Αποστολές (€ εκατομμύρια)

	Νοέμβριος 2023		Ιανουάριος - Νοέμβριος 2023	
	Ε.Ε	Τρίτες χώρες	Ε.Ε	Τρίτες χώρες
Σύνολο	2.291,6	2.000,6	27.054,4	20.141,3
0. Τρόφιμα και ζώα ζωντανά	442,0	210,3	4.908,8	2.015,3
1. Ποτά και καπνός	68,2	42,2	621,2	572,7
2. Πρώτες ύλες μη εδωδιμες, εκτός από καύσιμα	54,2	104,9	496,0	958,1
3. Ορυκτά καύσιμα, λιπαντικά κλπ	386,8	959,8	5.780,7	9.465,3
4. Λάδια και λίπη ζωικής ή φυτικής προέλευσης	58,1	15,8	1.210,4	166,5
5. Χημικά προϊόντα και συναφή (μ.α.κ)	308,4	147,0	3.771,4	1.756,0
6. Βιομηχανικά είδη ταξινομημένα κυρίως κατά πρώτη ύλη	410,2	232,3	4.586,9	2.264,3
7. Μηχανήματα και υλικό μεταφορών	321,9	156,8	2.967,9	1.724,3
8. Διάφορα βιομηχανικά είδη	224,7	101,0	2.499,2	870,3
9. Είδη και συναλλαγές μη ταξινομημένα κατά κατηγορίες	17,2	30,7	211,9	348,6

(1) Προσωρινά στοιχεία

Κρατικός παρεμβατισμός

- Για πολλές δεκαετίες μεγάλο μέρος της οικονομίας στηριζόταν σε κρατικές και ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις, συχνά μέσω και δημόσιων έργων («κρατικοδίαιτοι» επιχειρηματίες)

Εξάρτηση και αλληλεξάρτηση

- Μια χώρα με μεγάλο χρέος, ελλειμματικό ισοζύγιο είναι μια χώρα που «εξαρτάται» από άλλες οικονομικές δυνάμεις.
- Λόγω της παγκοσμιοποίησης, όλες οι οικονομίες εξαρτώνται η μία από την άλλη: Αλληλεξάρτηση. Πολλές φορές η κρίση «μεταδίδεται» (domino effect)

Domino effect

“One event has a knock-on effect throughout the economy”

